

AVRUPA BİRLİĞİ TARTIŞMALARI

Aydınlık Dergisi, 21 Kasım 2004

Yıldırım Koç

Günümüzde Türkiye'nin ve Türkiye işçi sınıfının geleceğine ilişkin tartışmaların odak noktalarından biri, Türkiye'nin Avrupa Birliği ile ilişkileridir.

Bu konuda üç ayrı soru söz konusudur.

Türkiye uzun süre, “**Avrupa Birliği'ne girelim mi, girmeyelim mi?**” sorusunu tartıştı. Bu sorunun mantığında, Avrupa Birliği'nin Türkiye'yi almaya hazır olduğu, girip girmeme konusundaki kararın Türkiye'de bulunduğu gibi bir anlayış yatıyordu. Konuyla yakından ilgilenmeyenlerin büyük bölümü, soruyu hala bu biçimiyle sormaya devam etmektedir.

Sorgulamada ikinci aşama, “**Avrupa Birliği, Türkiye'yi üyeliğe alır mı, almaz mı?**” oldu. Bu soruyu sormaya başlayanlar, Avrupa Birliği'nin Türkiye'yi kendi içine almayacağı düşüncesini savunanlardı. Bu soruyu soranların çoğunluğunun kanısı, Avrupa Birliği'nin Türkiye'yi bekleme odasında tutarak, onu kendi içine sokmadan, ondan tüm istediklerini alacağı bir çizgi izlenmekte olduğuydu.

Sorgulamada üçüncü aşama ise, “**Avrupa Birliği Türkiye'yi parçalamaya mı çalışıyor?**”dur. Avrupa Birliği'nin Türkiye'yi kendi içine almadan Türkiye'ye yaptırmak istedikleri, Türkiye'nin ve Türk ulusunun bütünlüğü açısından son derece tehlikeli uygulamalardır. Avrupa Birliği henüz Ortadoğu'da ABD ile bir çatışmaya girebilecek güçte değildir. ABD'nin Türkiye'den talepleri, Büyük Ortadoğu Projesi'nde önemli askeri üslerin verilmesi ve “ılımlı İslam” modelinin merkezi olmasıdır. Türkiye Cumhuriyeti bu iki talebe de olumlu yanıt vermediğinden, Türkiye topraklarının bir bölümünde kurulacak Kürdistan ve Türkiye aleyhinde genişletilecek Ermenistan bu görevleri yerine getirebilir. Avrupa Birliği'nin ise Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu üzerinde bir talebi yoktur. Avrupa Birliği, önce eyaletlere bölünmüş, sonra da parçalanmış bir Türkiye'de, Karadeniz, Marmara, Ege ve Akdeniz bölgelerinden oluşan bir yapıyı kendi içine alabilir. Avrupa Birliği, acaba Türkiye'yi bekleme odasında tutarken ABD ile birlikte böyle bir stratejiyi uygulamaya mı sokmuştur?

Bugün Türkiye'de her kesimde ve özellikle de işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi içinde bu üç soru birlikte tartışılmaktadır. Verilen yanıtlar iki grupta toplanabilir.

Birinci yaklaşım, Avrupa Birliği'nin, insanlığın idealini temsil eden “alternatif bir sosyal model” olduğu görüşündedir. Bu yaklaşıma göre, Avrupa Birliği, insanlığın ve işçi sınıfının geleceğini güvence altına alacak bir demokrasi ve sosyal refah devleti projesidir. Türkiye, bu projeye dahil olabilmek için, kendisinden istenenleri yerine getirmelidir. Avrupa Birliği'nin istekleri, ilerici niteliktedir ve halkımızın yararınadır. Çağımızda “ulus devlet”in modası geçmiştir. Avrupa Birliği'nin istekleri yerine getirilirse, Türkiye de “Avrupa sosyal modeli”nin üstünlüklerinden yararlanabilecektir. Halkımız ve özellikle Türkiye işçi sınıfı ise, demokratikleşmeyi kendi gücüyle sağlayabilecek kadar güçlü olmadığından, Avrupa işçi sınıfının yardımına muhtaçtır. Avrupa Birliği'nin talepleri, Türkiye'de sendikal hak ve özgürlükleri genişletecektir. Avrupa işçi sınıfı da, bu yardımı vermeye, dayanışmayı göstermeye hazırdır. Türkiye'nin, halkımızın ve hatta işçi sınıfımızın sorunlarını çözme yolu, Avrupa Birliği'ne katılmaktan geçmektedir. Türkiye eğer Avrupa Birliği'nin taleplerini yerine getirirse, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne katılması mümkün olabilecektir. Avrupa Birliği'nin Türkiye'yi parçalama gibi bir niyeti söz konusu değildir. Avrupa Birliği, demokrasinin ve insan haklarının, çağdaş uygarlığın beşiğidir. Birinci yaklaşımın utangaç savunucuları, Avrupa Birliği'nin bugünkü politikalarının bazılarını eleştirmekte ve kendi esas amaçlarının “emeğin Avrupası”nı yaratmak olduğunu, bu amaçla Avrupa Birliği işçi sınıfı ile bütünleşmenin gerekli ve hatta zorunlu olduğunu ileri sürmektedir.

İkinci yaklaşım ise, emperyalist bir güç olan Avrupa Birliği'nin temel hedeflerinden birinin Türkiye'yi parçalayarak, bir bölümünü tümüyle Avrupa Birliği'nin denetimi altına sokmak olduğu görüşündedir. Avrupa Birliği'nin çeşitli raporlar aracılığıyla doğrudan ve IMF ve Dünya Bankası gibi kuruluşlar aracılığıyla dolaylı olarak ileri sürdüğü taleplerin hedefi, Türkiye'de ulus devletin ve Türk ulusunun parçalanmasıdır. Bu görüşü savunanlara göre, Avrupa işçi sınıfı da, Avrupa Birliği'nde uygulanacak "sosyal refah devleti"nin finanse edilebilmesi için Avrupa Birliği'nin emperyalist politikalarını desteklemekte ve bu konuda AB sermayesi ve devletleriyle açık bir biçimde işbirliği yapmaktadır. Avrupa Birliği işçi sınıfı, azgelişmiş ülkelerce emperyalist sömürüye büyük darbeler indirilmeden, AB sermayedarlarına karşı etkili bir mücadeleye girmeyecektir. AB işçi sınıfını uluslararası dayanışmaya zorlamanın yolu, AB emperyalizmini geriletmeştir. Bu çerçevede, Türkiye'de anti-emperyalist ulusalcı mücadele ile işçi sınıfının emeğin kurtuluşu mücadelesi aynı çizgide gelişmelidir ve gelişecektir.

Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi, gelişiminin yeni bir evresinin eşliğindedir.

1980-1988 döneminde yaşanan önemli sorunların sonrasında karşılaşılan ikilem, (a) eski ilişkilerin devamı veya (b) geleneksel siyasal tercihlerin ikinci plana itilerek sınıf kimliğinin öne çıktığı bir birlikteliğin sağlanması, dışarıdan siyasal denetim ve yönlendirmenin reddedilmesi ve meşru-demokratik kitle eylemlerinin geliştirilmesiydi. İkinci tercih seçilerek, 1989-1995 döneminde önemli kazanımlar elde edildi. Daha sonraki yıllarda kazanımlar azalırken, saldırı daha da yoğunlaştı.

Günümüzde karşılaşılan ikilem şudur: (a) Emperyalizme umut bağlayan, bağımsızlığı ve ulusal egemenliği gözardı ederek demokrasiden ve işçi haklarından söz eden teslimiyetçi bir çizgi; (b) vatanımıza yönelik saldırılara karşı en geniş anti-emperyalist ve ulusalcı bir cephenin oluşturulmasına çalışan, demokrasinin ve işçi haklarının ön şartı olan bağımsızlığı ve ulusal egemenliği korumayı temel kabul eden, vatanın bütünlüğünü ve Cumhuriyetin kazanımlarını işçi hakları ve sendikal hak ve özgürlüklerle bütünlük içinde savunan mücadelecı bir çizgi.

Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi içinde, Avrupa Birlikçi bir yol izleyenler, İstiklal Savaşımız sırasında "İngiliz Muhibleri Cemiyeti"nin üyelerinin yaptığı işi yapmaktadır. Bugün en önemli görev, Avrupa Birliği'nin emperyalist özünü ve Avrupa işçi sınıfının emperyalizmi destekleyen politikalarını sergilemek, Avrupa Birliği'nin ve Avrupa işçi sınıfının, Türkiye'ye ve Türkiye işçi sınıfına hiçbir yarar sağlamayacağını anlatmaktır .